

7. Tad. *Pilat*: Przyrost wewnętrzny ludności w Galicyi w latach 1874—98 (str. 27.); 8. Leon *Piniński*: Pojęcie i granice prawa własności (str. 59.); 9. G. *Roszkowski*: O zmianach projektowanych w konwencji genewskiej z r. 1864 (str. 48.); 10. R. *Różycki*: O opodatkowaniu tytoniu i monopolu tytoniowym w Austrii (str. 17.); 11. Stan. *Starzyński*: Udział rektorów lub reprezentantów uniwersytetu jagiellońskiego i lwowskiego w sejmach porozbiorowych (str. 50.); 12. Piotr *Stebelski*: O reformie śledztwa wstępnego (str. 34.); 13. Ernest *Till*: O znaczeniu prawnem automatu (str. 19.); 14. Al. *Winiarz*: Sądownictwo rektora uniwersytetu krakowskiego w wiekach średnich (str. 26.).

Dr. Karel Kadlec.

25lete trvání Právnického spolku chorvatského.

Skoro v zápětí za jubileem university Záhřebské slaveno bylo dne 3. března 1900 25leté trvání Právnického spolku chorvatského, jakož i vydávání po touž dobu spolkového orgánu »*Mjesečniku Právnickoga Društva*«. Ještě dříve než u nás, učiněn byl pokus vydávati odborný právnický časopis u Chorvatů. R. 1853 počal mladý záhřebský advokát Mate Mrazović vydávati svým nákladem list »*Pravnik*«, byl však již po půldruhém roce pro nedostatek předplatitelů nucen zastaviti svůj časopis. Ústavní život vyvolal nový právnický list »*Pravnik*«. Založil jej r. 1862 ve Rjece Dr. Marijan Derenčin. Avšak i nový časopis po roce zanikl. Nový ruch povstal se založením Chorvatské university r. 1874. Dne 28. února 1875 ustavilo se nynější *Právnicko Društvo*, které počalo vydávati svůj orgán »*Mjesečnik*«. Redaktorem byl od r. 1875 až do své smrti († 17. února 1892) prof. Dr. *Lorković*. Od r. 1875 do 1879 redigoval list sám, od r. 1879 do polovice r. 1881 společně s prof. *Hanelem*, pak opět sám až do smrti. Na to převzal redakci *Štěpán Kranjčić* a prof. dr. Jos. *Šilović*, který řídí »*Mjesečnik*« až dodnes.

Při konstituování mělo »*Právnicko Društvo*« 180 členů, r. 1900 pak přes 660. »*Mjesečnik*«, který prvního roku měl jen 21 arch, má v posledních letech stále 48—49 archů. Kromě četných rozprav z rozličných právo- a státovědeckých oborů uveřejňuje »*Mjesečnik*« praktické případy ze všech oblastí soudnictví. Tím nahraňuje sbírky nálezů. Na oslavu 25letého trvání svého vydalo »*Právnicko Društvo*« věčný rejstřík (Stvarno kazalo) ku 25 ročníkům *Mjesečniků*. Sestavil jej Dr. Štěpán Posilović.

—dlc.

Die deutsche Karl-Ferdinands-Universität in Prag unter der Regierung seiner Majestät des Kaisers Franz Josef I. Prag, 1899. (Festschrift zur Feier des 50j. Regierungsjubileums S. M. des K. Franz Josef I., herausgeg. vom Akademischen Senate.)

Jako Česká Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění vydala na oslavu padesátiletého panování císaře Františka Josefa veliký pamětní spis, podávající obraz vědecké, literární a umělecké činnosti českého národa za posledního půl století, podobně vydal akademický senát německé university Karlo-Ferdinandovy v Praze příležitostný spis, v němž se líčí stručné dějiny společné Pražské university od r. 1848 do r. 1882 a od té doby dějiny university pouze německé. Kniha psána jest až na některé nepatrné místo celkem dost objektivně. Obsahu však neodpovídá titul. Vypisuje se docela správně, že vyučovacím jazykem nebýval na Pražské universitě až do jejího rozdělení v r. 1882 na českou a německou výhradně jen jazyk německý, nýbrž původně jazyk latinský a později převážně sice jazyk německý, avšak vedle něho i jazyk český. Na str. 20. uvádí se dokonce, že guberniálnímu radovi prof. Josefu Rieggerovi dána byla k nejvyššímu rozkazu dekretem dv. kanceláře ze dne 16. října 1780 důtka za to, že počal přednáseti německé státní právo německy. Pro českého čtenáře neznalého dějin Pražské university zajímavá jest kapitola o tom, jak po germanisačním pokusu císaře Josefa II. nastala na Pražské universitě opět větší platnost jazyka latinského, ve kterém

se až do r. 1848 přednášelo mnoho předmětů. Národní hnutí dostalo se do zdí universitních teprve r. 1848. Znenáhla připouštěny jednotlivé přednášky v českém jazyku a zřizovány mimořádné professury, až konečně po mnohaletém naléhání s české strany (již od r. 1866, kdy na samém českém sněmu navrženo utrakvisování university) došlo r. 1882 k rozdělení university na českou a německou.

Ve spise vykládají se reformy university za panování nynějšího císaře, podávají se stručné dějiny všeobecné a pak dějiny jednotlivých fakult. Vypisuje se zejména, kdy a jak se jednotlivé stolice obsazovaly a rozmnožovaly. Uvádí se statistika o návštěvě a promociích, děje se zmínka o nadacích a mense akademické, podává se přehled rektorů a děkanů za 50 let atd. Vzhledem k tomu, že řada nynějších profesorů české university habilitovala se ještě před r. 1882, není spis německé university bez významu i pro dějiny university české. — Ze statistického přehledu posluchačů jest viděti, že od rozdělení Pražské university počet posluchačů university německé značně poklesl. R. 1881/82 měla Pražská universita přes 2000 posluchačů, v letech posledních má jich universita německá jen kolem 1300, kdežto česká přes 3000.

— dlc.

Z české fakulty právnické. V zimním semestru 1900/1 začali čísti noví docenti Dr. Jos. Prušák a Dr. Aug. Miříčka. Pro druhou stolicí politického hospodářství byl za mimořádného profesora navržen docent Dr. Cyrill Horáček. — Cestovní stipendia k vzdělání vědeckému od ministerstva vyučování požívají nyní Dr. Jan Krčmář (v Lipsku) a Dr. Vilém Funk (v Berlíně); před tím měli je Dr. Jos. Sobotka a Dr. Jaroslav Franěk, kdežto Dr. Ludvík Popel vypravil se do ciziny na vlastní útraty; jedna žádost za stipendium ministerstvu doporučená ještě není vyřízena. — Počet právníků stále vzrůstá. V zimním semestru 1881—2 bylo na společné fakultě právn. (před rozdělením university Karlo-Ferdinandovy) řádných posluchačů 991; v zimním semestru 1882/3 na české fakultě právnické řádných 692 (10 mimořádných), — naproti tomu v zimním semestru 1900/1 čítá česká fakulta kolem 1700 řádných posluchačů (asi 250 mimořádných).

Doslov redakce.

Bylo ohlášeno, že »Sborník«, jehož úkolem jest pěstovati všechny obory zastupované u nás na fakultě věd právních a státních, bude vycházeti ve 3—4 sešitech ročně, zprvu v úhrnném objemu nejméně 20 tiskových archů. Avšak na počátku sběhlo se hned dosti látky; proto bylo uznáno za dobré, vydati najednou trojsešit o 23 arších, aby se lépe prokázalo, jak rozsáhlý je program nového listu a pokud asi lze jej plniti; tak bylo zároveň možno, obejmouti hned širší kruh autorů. Přes to vše následkem ochoty předních příspěvatelů, jakož i redakce, vydá se pro tenkrát (výjimkou) ještě jeden sešit o 5—6 arších, beze zvýšení předplatného, hlavně na doplněnou obsahu sešitu 1—3.

Dojde-li nový orgán dostatečné podpory, bude moci dále vycházeti pravidelněji v rozsahu věci přiměřeném, a to snad už počínajíc ročníkem II. podle školního roku. Zachování a rozvoj jeho závisí nyní především na hojném počtu odběratelstva. Redakce jinak bude ráda snažiti se o vnitřní i zevnější zvelebení listu, jehož počátky budte laskavě posuzovány.